

Jämsän kaupungin energiasäästötoimenpiteet 2022–2023 ja liittyminen Astetta alemmas -kampanjaan

Khall 31.10.2022 § 301

Valmistelija suunnittelija Katja Lahtinen, puh. 040 528 5656

Tausta

Venäjän sotatoimet Ukrainassa ovat vaikuttaneet energian saatavuuteen ja hintaan. Eurooppa ja Suomi etsivät tehokkaita ja nopeita keinoja energiansäästöön. Energiasäästötoimenpiteissä tavoitteena on alentaa sähkön kulutusta yleensä ja sähkön kulutusta korkeiden kulutustuntien aikana. Tulevaan lämmityskauteen on varauduttava konkreettisilla energiansäästötoimilla ja otettava huomioon myös se, että mahdollinen sähköpula voi aiheuttaa sähkökatkoksia.

Kuntien ja kuntalaisten on varauduttava siihen, että sähköstä voi olla ajoittain pulaa. Saatavuutta heikentävät esimerkiksi pitkät ja tuulettomat pakkasjaksot, pohjoismaisen vesivoimalla tuotetun sähkön vähäinen tarjonta, sähkön tuotantolaitosten huolto- ja käyttökatkokset sekä Keski-Euroopan sähkön kysyntä. Sähköpula voi johtaa jakelun keskeytyksiin. Sähkökatkojen riskiä pienennetään kiinnittämällä huomiota omiin sähkökäyttötapoihin ja -ajankohtaan.

Astetta alemmas -kampanja

Energian säästötoimenpiteiden ideoimiseksi ja tueksi Motiva, Energiavirasto, työ- ja elinkeinoministeriö, valtioneuvoston kanslia, ympäristöministeriö ja Sitra käynnistivät energiansäästökampanjan Astetta alemmas. Kampanja kannustaa kaikkia suomalaisia säästämään energiaa ja sen tavoitteena on saavuttaa merkittävä energiansäästö. Astetta alemmas -kampanjan tavoitteena on:

- Kaikki suomalaiset tekevät konkreettisia ja nopeasti tehoavia energiansäästötökoja.
- Sähkön käyttöä rajoitetaan omatoimisesti vuorokauden huippukulutustunneilla – arkisin klo 8–10 ja 16–18 välisenä aikana – siirtämällä sähkölaitteiden käyttöä ja lataamista toiseen ajankohtaan.
- Energiankulutusta vähennetään kauttaaltaan koko yhteiskunnassa; kodeissa ja taloyhtiöissä, yrityksissä, kunnissa, järjestöissä ja oppilaitoksissa.

Astetta alemmas -kampanjaan voi liittyä kampanjakumppaniksi. Kampanjakumppaneiksi ovat tervetulleita kaikki yritykset, yhteisöt, taloyhtiöt, kunnat, oppilaitokset, viranomaiset ja perheet. Kumppaniksi pääsee, jos sitoutuu tekemään konkreettisen ja näkyvän energiasäästöteon lämmityskaudella ja kertomalla henkilökunnalle ja sidosryhmille energiasäästöstä ja keinoista. Kumppanuus on maksutonta. Liittymällä kumppaniksi kaupunki saa käyttöönsä Astetta alemmaksi -kampanjan viestintämateriaalin.

Jämsän kaupungin energiasäästötoimenpiteet

Jämsän kaupunki on tehnyt energiatehokkuussopimuksen 8.9.2016 Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) kanssa. Sopimuksen myötä Jämsän kaupunki on laatinut jo aiemmin energiatehokkuussopimuksen toimintasuunnitelman vuosille 2017–2025. Toimintasuunnitelmassa on nimetty energiatehokkuustyöryhmä, joka täydennettynä toimialojen edustajille kokoontui 24.10.2022 miettimään Jämsän kaupungin energiansäästötoimenpiteitä tulevalle talvelle 2022–2023.

Energiatehokkuustyöryhmä ehdottaa seuraavia energiasäästötoimenpiteitä Jämsän kaupungille 1.12.2022-30.4.2023:

- kaupungin kiinteistöjen lämpötiloja lasketaan vähintään asteella, jos se on käytön perusteella mahdollista
- asuinalueilla katuvalojen valaisuaikaa lyhennetään. Asuinalueiden katuvalot sammutetaan klo 22.30–5.30 väliseksi ajaksi.
- kiinteistöjen ulkoalueiden valaistusta supistetaan huomioiden turvallisuustekijät.
- ulkoilu- ja liikuntapaikkojen valaistusaikaa optimoidaan huomioiden alueiden käyttö.
- kaupungin henkilökuntaa ohjeistetaan sammuttamaan valot, näytöt ja muut sähköä vievät laitteet, kun niiden käytölle ei ole tarvetta.
- kausivalot palavat katuvalojen kanssa samassa rytmissä.
- uimahallin toimintoja ei supisteta, mutta käyttäjämäärää pyritään kasvattamaan valmistelemalla hiljaisiin aikoihin suunnattu edullinen lipputuote. Tuote on voimassa ajallisesti rajallisen ajan 1.12.2022-30.4.2023. Tällä pyritään vähentämään energiankulutusta kotitalouksissa.
- Jämsän kaupunki ohjeistaa henkilöstöään energiansäästöön mm seuraavasti
  - valaistus sammutetaan huoneesta poistuttaessa
  - tietokoneiden näytöt ja muut sähkölaitteet sammutetaan käytön päätyttyä
  - laitteiden lataus suoritetaan kulutushuippujen ulkopuolisina aikoina
  - runsaasti sähköä kuluttavien laitteiden käyttöä ohjataan kulutushuippujen ulkopuolisille ajoille.

Lisäksi henkilöstölle järjestetään kysely energiansäästötoimenpiteiden tehostamiseksi ja valmistellaan malli, jolla parhaat ideat ja vaikuttavat toimenpiteet palkitaan.

Jämsän kaupunki esittää edellä mainitut energiansäästötoimet Astetta alemmas -kampanjaan tulevalle talvelle ja samalla liittyy Astetta alemmas -kampanjakumppaniksi.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 25

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Hanna Helaste

Kaupunginhallitus hyväksyy energiatehokkuustyöryhmän ehdottamat energiansäästötoimenpiteet 1.12.2022-30.4.2023 sekä Jämsän kaupungin liittymisen Astetta alemmas -kampanjaan kampanjakumppaniksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Khall 21.11.2022 § 360
1203/10.03.02.01/2022

Valmistelija kaupunginjohtaja Hanna Helaste, p. 0400 742 751

Jämsän kaupungin elinvoimaneuvottelukunta on 10.11.2022 antanut kaupunginhallitukselle lausunnon koskien kaupungin energiansäästöohjelmaa seuraavasti:

Energian säästäminen on tärkeä asia, yhteiseen hyvään -pyrkivissä asioissa pitää olla mukana. Samaan aikaan tulee pohtia kokonaisvaikutuksia, paljonko säästöillä lopulta saavutetaan, onko toimenpiteillä kerrannaisvaikutuksia. Säästöä kannattaa käyttää paikoissa, joissa sillä on todellista merkitystä. Esim. lämmityksen säätämällä on moninkertainen merkitys sähkön kulutukseen, verrattuna valaistuksesta säästämiseen, erityisesti kun valaisimet ovat nykyään led-valoja.

Ukrainan sota vaikuttaa ihmisten mielialaan, ahdistus syvenee pimeimpään vuodenaikaan, jolloin tarvitaan toimia joilla ilmapiiriä, voitaisi kohentaa yksinkertaisella tavalla.

Kausivalaistuksella on merkitystä asukkaiden sekä matkailijoiden viihtyvyyteen ja turvallisuuteen. Viikonloppuina valot saivat palaa kauemmin kuin arkena, viikonloppuina ihmisiä liikkuu taajamissa enemmän myöhäiseen kellon aikaan. Himoksen alueella ei tulisi katkaista valaistusta lainkaan, alueella liikkuu matkailijoita vuorokauden ympäri.

Elinvoimaneuvottelukunta pitää tärkeänä, että kausivalaistusta ei rajoitettaisi 26.11. – 7.1. välisenä aikana eikä hiihtolomaviikoilla keskusta-alueella, Himoksen alueella ja Kenraalintiellä, mikäli se on mahdollista.

Jämsän kaupungin energiatehokkuustyöryhmän ehdottamat energiansäästötoimenpiteet ovat yleisesti ottaen oikean suuntaisia ja tärkeitä energiansäästötavoitteiden saavuttamiseksi.

Jämsän kaupunginhallitus on keskustellut lausunnosta kokouksensa 14.11.2022 yhteydessä ja tunnistaa elivoimaneuvottelukunnan huolen. Ehdotetut muutokset ovat taloudellisilta vaikutuksiltaan pieniä, ja ne voidaan toimeenpanna ohjausjärjestelmien määrittämässä puitteissa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Hanna Helaste

Kaupunginhallitus hyväksyy elinvoimaneuvottelukunnan esittämät muutokset energiansäästötoimenpiteisiin ja lähettää niiden toimeenpanon valmisteltavaksi energiatehokkuustyöryhmään ja elinvoiman toimialalle.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.